

ЗНАННЯ

В.М. Лапін

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Навчальний посібник

В.М. Лапін

**БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЮДИНИ**

Навчальний посібник

8-ме видання, перероблене і доповнене

Рекомендовано

Міністерством освіти і науки України

Київ

"ЗНАННЯ"

2013

УДК 614.8(075.8)

ББК 68.69я73

Л24

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(лист №1.4/ 18-Г 1076 від 10 липня 2007 р.)*

Рецензенти:

Г.Г. Гогіташвілі — доктор технічних наук, професор кафедри охорони праці Національного університету "Львівська політехніка";

Я.В. Грудзевич — кандидат економічних наук, професор кафедри банківської справи Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України;

Р.П. Параняк — доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ветеринарно-санітарної і радіологічної експертизи та екології Львівської національної академії ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького

Лапін В.М.

Л24   Безпека життєдіяльності людини : навч. посіб. /
В.М. Лапін. — 8-ме вид., переробл. і доповн. — К. :
Знання, 2013. — 335 с.

ISBN 978-617-07-0089-6

У посібнику розглянуто проблеми техногенно-екологічної безпеки в умовах науково-технічного прогресу. Показано взаємозв'язок людини з навколишнім середовищем — природним, техногенним, соціальним. Охарактеризовано негативні чинники середовища життєдіяльності, а також їх вплив на здоров'я людини, особливості виживання людини в екстремальних ситуаціях, питання безпеки економічної діяльності. Придлено увагу правовому регулюванню безпеки життєдіяльності.

Розраховано на студентів вищих навчальних закладів.

УДК 614.8(075.8)

ББК 68.69я73

© В.М. Лапін, 1998

© В.М. Лапін, зі змінами, 2013

ISBN 978-617-07-0089-6

ЗМІСТ

Передмова	5
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	7
1.1. Концепція сталого людського розвитку — основа науки про безпеку людини	7
1.2. Еволюційний шлях навчальної дисципліни "Безпека життєдіяльності" в Україні	14
1.3. Мета, завдання, структура та зміст дисципліни "Безпека життєдіяльності"	19
1.4. Структура життєдіяльності та її характерні ознаки	20
1.5. Оцінка ризику ймовірних небезпек	31
Контрольні запитання	37
Розділ 2. НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ І ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ	38
2.1. Система "людина — навколишнє середовище" та її компоненти	38
2.2. Природне середовище і людина	42
2.3. Техногенне середовище і людина	58
2.4. Соціальне середовище і людина	100
Контрольні запитання	138

Розділ 3. НЕГАТИВНІ ЧИННИКИ СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	140
3.1. Характеристика небезпек природно- техногенного характеру та їх наслідки	140
3.2. Екологічна безпека і сталий розвиток	170
3.3. Небезпеки соціально-політичного характеру та їх вплив на життєдіяльність людини	192
Контрольні запитання	200
Розділ 4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	202
4.1. Нормативно-правове регулювання та нагляд за безпекою життєдіяльності	202
4.2. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій	220
4.3. Корпоративна безпека	268
4.4. Надання першої медичної допомоги	282
Контрольні запитання	286
Висновки	287
Використана і рекомендована література	288
Короткий термінологічний словник	291
Додатки	298